

DIVISION

A női identitásvesztés tragikus élménye Verebics Ágnes képein

Szilléry Éva

Az Osztódó Madonna a terem közepén nem a megszo-
kott énábrázolás Verebics Ágnestől: homályos vona-
lak, alig felismerhető arcvonások, láthatatlan tekintet.
Olyan, mint egy gömbtükrben megsokszorozódó ön-

Csipke maszk

Lidércnyomás a kádban

Sphinx

Osztódó

portré. Lehet a tudat szétesésének, önmaga kiismerhe-
tetlenségének ábrázolása, de a sokfelé osztódás kény-
szerének művészi megjelenítése is. Megtört önkép, de
egyben általános válság: zavar és fásultság.

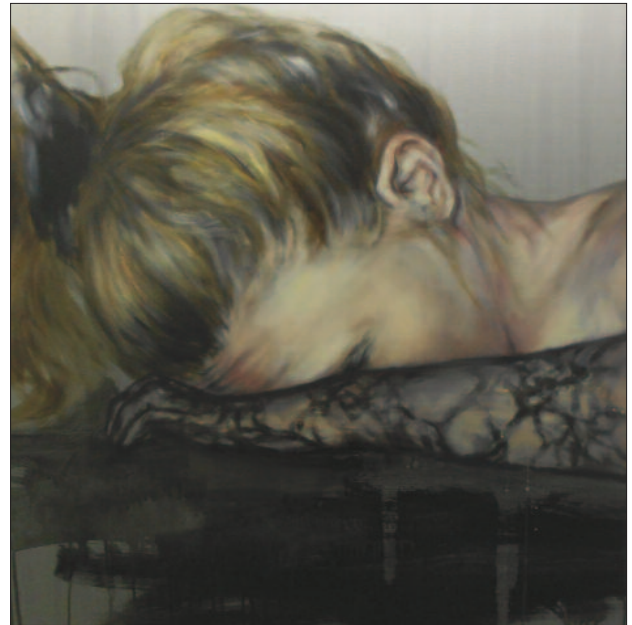
Őnarc, lopakodó tigrissel

Idomár

A fiatalság elvesztése

Melankólia

– Valami megszakadt, többé nem fejlődött, és jött a lidércnyomás... Ami lesújtó és felszabadító volt egyszerre – ezt már a művész mondja az *Osztódás-Division* című legújabb válogatásának ihlető élményéről.

Ahogy tőle megszokhattuk, saját testét mint médiumot használja, de a megjelenő alakok egy része inkább a lét és a nemlét határmezsgyéjén van valahol, messze attól, hogy határozott kérdéseket vagy válaszokat közvetítsenek. Konceptiózusan végigjárja az alkotó az osztódás ismeretlen útját, a megtört Madonnától a kádban

megélt lidércnyomáson keresztül az ufőszerűen torz énképekig, a teljes elveszettségig. Döntsük el, hogy melyik a mélypont. Mindenesetre a *Lidércnyomás* a kádban című munka nyomasztó alakjai már emberi formájukat is elvesztik, és a tárgyi környezetbe olvadva szakadoznak felismerhetetlenné. Úgy tűnik, Verebics olyan állapotból fest, amiben a tudatalatti furcsa képzetei erősödnek fel. Ahogy Széplaky Gerda művészettörténész fogalmaz: 2egy Énként immár nem is megnevezhető entitás, egy furcsa, heteronóm, szétfolyó ál-

Revolver

Hajba harapó

Olvadó önarca

Osztódo madonna

lapot, mely szüntelenül osztódásra törekszik, mely azonban önmaga megsokszorozását képtelen végrehajtani. Ez a feszültség a megkínzottság még erőteljesebb képeit eredményezi, széthasadt, lidérces, önmaga kívülségét felmutató képeket.”

A haj visszatérő elem, a női erő kifejezése, amit a Szörös nők című, korábbi tárlatán ábrázolt részletesen, de a hajkorona több változatban előkerül műveiben, főként a teljes vagy a fél arcot takaró maszkként, sok-sok

változatban. Legújabb képén a fiatalság szimbólumaként ábrázolja: A fiatalság elvesztése című munkája a levágott copfban ölt testet, amely ismét egyértelmű osztódás-, szakadásmetafora. A galéria egyik falán, az egységes méretű portrészorozatban térnek vissza a jellemzőbb Verebics Ágnes-önportrék: a határozott festőiséggel ábrázolt, melankolikus dominák: olvadó arccal, hajba harapva vagy arccal asztalra borulva. A képsorozattal a kifordult amorf állapotokból visszatér önmagához, kertelés nélkül vállalja személyes elvesztését. A különböző kellékekkel – mint bőrruhával, karmokkal, szegecsekkel, sőt akár fegyverrel – felszerelt uralkodónő-ábrázolás itt sem marad el.: a Revolver című

Elveszett copf

képe a combfixbe helyezett stukkerrel jelzi a női hatalmat. Az erőfelmutatás egyértelműen protestelem: „a patriarchális kultúra fegyelmezési gyakorlataival szembeni lázadás – ahogyan Széplaki Gerda elemezte. De Verebics Ágnes hadat üzen a szépségkultusznak is, az Önképzavar című képén a mérőszalagot magán erővel összehúzó nő a ránk erőltetett szépségesszményről, a megfelelési kényszerről szól.

Vélhetően személyes próbatétel, fordulópont ihlette a tudatalattiból merített képeket, de mint a világ mozgására nagyon érzékeny és reflektív művész munkáiban, az általános világválság is tükröződik ezekben a torz alakokban. A „minden egész eltörött élménye” a belső kinnal keveredve furcsa identitásvesztés-élményt, a darabjaira hullott ember kívülállóságának látomását szülte. Néhány évvel ezelőtt érzékletesen festette meg a mai ember egyik tragédiáját: a töredezett, szertehullott figyelem jelenségét. Az akkori koncepció folytatásaként is felfogható a szakadozó test és tudat most kiállításra vitt hátborzongató víziója.

(Másodközlés. Megjelent a Magyar Nemzet 2022. december 16-iki számában. A szerző és a kiadó engedélyével.)